



Nižbor

TIMIKA s.r.o.
Podkovářská 674/2, Praha 9



Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Zpracování: květen 2023

PRACOVNÍ VERZE Č. 230510

Obsah

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ.....	3
VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATEL	3
PŘEDŠKOLNÍ A ŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	3
OBEC NIŽBOR	4
OBYVATELSTVO.....	5
VÝVOJ POČTU OBYVATEL.....	5
<i>Vlivy, které působí na vývoj počtu obyvatel a věkovou strukturu:</i>	5
<i>Historie</i>	7
DEMOGRAFICKÁ STRUKTURA OBYVATELSTVA	9
POHYB OBYVATELSTVA – MIGRACE	12
PROBLEMATIKA NEPŘIHLÁŠENÝCH OBYVATEL.....	12
OSOBY, KTERÝM BYLO UDĚLENO POBYTOVÉ OPRAVNĚNÍ V SOUVISLOSTI S VÁLKOU NA UKRAJINĚ	13
PROGNÓZA VÝVOJE POČTU OBYVATEL.....	14
METODOLOGIE A PŘEDPOKLADY	14
ZDROJE DAT	15
AKTUALIZACE DEMOGRAFICKÉ PROGNÓZY	15
PROGNÓZA	16
VÝVOJ CELKOVÉHO POČTU OBYVATEL	17
DEMOGRAFICKÁ STRUKTURA	19
PLÁNOVÁNÍ KAPACIT MŠ A ZŠ.....	22
.....	22
PLÁNOVÁNÍ POSTPRODUKTIVNÍ SLOŽKY OBYVATELSTVA	30
POZNÁMKY NA ZÁVĚR.....	33
SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, OBRÁZKŮ A ZKRATEK.....	34

Hlavní zjištění

Věková struktura obyvatel

Podle oficiálních údajů Českého statistického úřadu žilo k 31. 12. 2021 v obci Nižbor 2114 obyvatel. K 1.1. 2023 měla obec podle vlastní evidence 2107 trvale hlášených obyvatel.

Mezi lety 2000 a 2010 vzrostl počet obyvatel obce o cca 400 osob, tj. cca o 25 %. V letech 2010 a 2021 vzrostl počet obyvatel o dalších 14 %. Ve srovnání se Středočeským krajem i s celou ČR se jedná o výrazný nárůst, který je charakteristický pro obce v blízkosti metropolí (v tomto případě Prahy a Berouna).

Věková struktura obce odpovídá průměrné věkové struktuře Středočeského kraje, která je příznivější než věková struktura ČR – větší procentuální zastoupení dětí a menší procentuální zastoupení seniorů.

Dle střední varianty prognózy by mělo v obci v roce 2032 žít zhruba 2500 obyvatel a podle vysoké varianty cca 2600 obyvatel. Vývoj bude i nadále záviset na budoucí migraci. Tu lze do jisté míry předvídat podle rozestavěné a naplánované nové výstavby. Doporučujeme proto demografickou prognózu pravidelně aktualizovat.

Předškolní a školní vzdělávání

Počet dětí předškolního věku v příštích deseti letech pravděpodobně poroste a mohl by dosáhnout počtu cca 100-105 dětí. Pokud bude zájem o umístění i dvouletých dětí do mateřské školy, tak kapacita předškolního zařízení pravděpodobně nebude stačit.

Počet dětí ve věku I. stupně školní docházky s bydlištěm v obci bude pravděpodobně růst do roku 2026, kdy ve střední variantě dosáhne počtu 134 dětí a ve vysoké variantě počtu 137 dětí. Po roce 2026 začne počet dětí školního věku klesat až na stav, jaký je nyní. Kapacita dnešní základní školy bude s největší pravděpodobností dostačující.

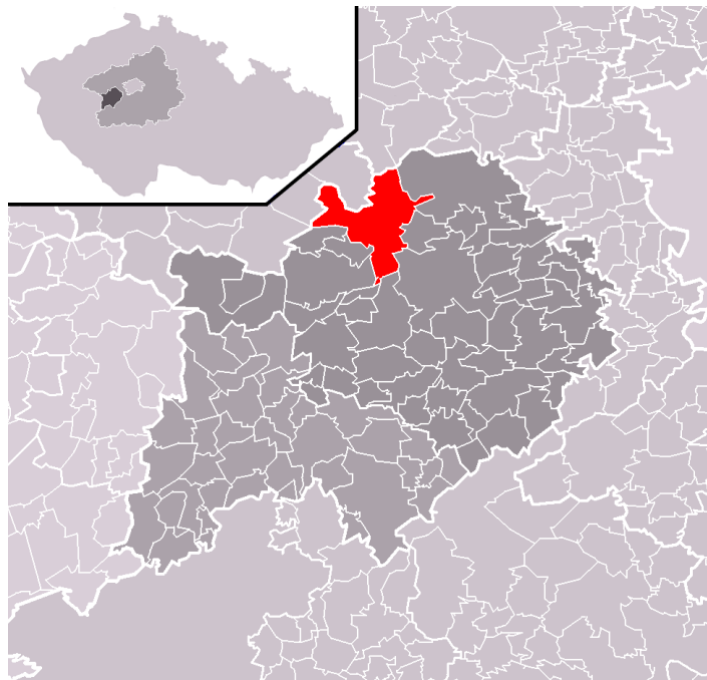
Počet dětí ve věku II. stupně školní docházky bude do roku 2025 klesat. Po roce 2025 nastane nárůst až do roku 2031, potom opět poklesne.

Obec Nižbor

Území obce Nižbor, tvořené katastrálními územími obcí Nižbor, Stradonice a Žloukovice se nachází severozápadně cca 7 km od města Beroun a cca 40 km od Prahy. Obcí s rozšířenou působností je Beroun. Všechna tři sídla ve správním území obce Nižbor leží v údolí Berounky v poměrné blízkosti Berouna, ale v řídce osídleném prostoru a mimo hlavní komunikační trasy.

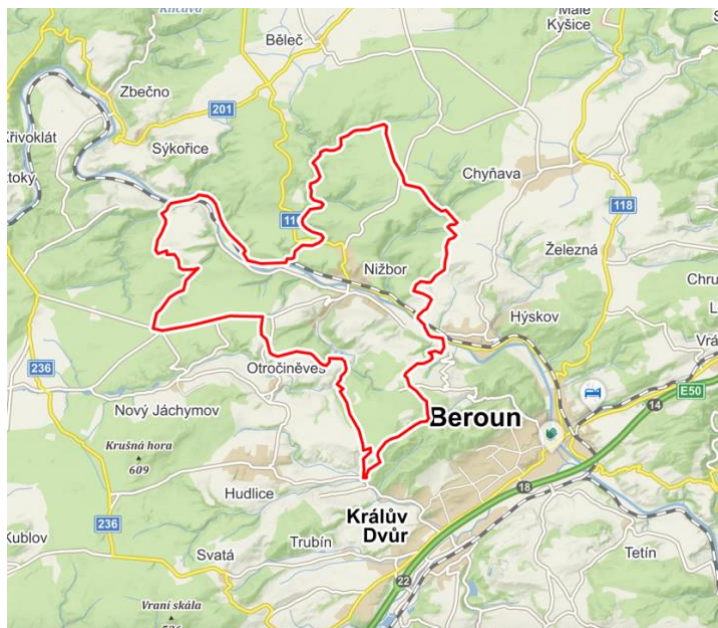
Zdroj: web. stránky obce, Územní plán obce, Wikipedia

Obrázek 1: Obec Nižbor



Zdroj: Wikipedia

Obrázek 2: Obec Nižbor



Zdroj: mapy.cz

Obyvatelstvo

Vývoj počtu obyvatel

Vlivy, které působí na vývoj počtu obyvatel a věkovou strukturu:

Obec Nižbor se nachází do 7 km od Berouna, 22 km od Kladna a 40 km od Prahy, a proto ji můžeme zařadit mezi „příměstské obce“, což není oficiální vymezení, ale ve skutečnosti je rozvoj obce touto skutečností ovlivněn. Obec Nižbor ale nemá charakter suburbánní obce, jedná se o obec s dlouhou historií osídlení a charakterem městyse.

Dobrá dopravní obslužnost automobilem, obcí procházející silnice II/116, která se u Berouna napojuje přes II/118 a II/605 na dálnici D5 Praha – Plzeň (exit 14), nicméně obec neleží přímo na hlavních dopravních trasách.

V obci je zastávka železniční tratě Rakovník – Beroun.

Atraktivní lokalita z pohledu přírodního (Křivoklátsko, Berounka) i historického (keltské oppidum Stradonice), na druhou stranu se jedná o řídce obydlenou kopcovitou oblast.

V obci je ZŠ i MŠ, služby, obchody i ordinace praktického lékaře.

Územní rozvoj a tím podmíněný demografický rozvoj usměrňuje územní plán obce. Ke dni zhotovení této studie byl uveřejněn ÚP po změně č. 4 z roku 2018:

„1.1. SOUČASNÝ STAV

Obec Nižbor nemá přes svoji velikost významnější obslužný význam pro své okolí. Přibližně stejně velká obec Hýskov, ležící jihovýchodně od Nižboru směrem k Berounu, má vlastní obslužnou vybavenost, sousední obce proti proudu Berounky jsou od Nižboru izolovány zúžením údolí řeky za Žloukovicemi. Z hlediska počtu obyvatel prošla nejstabilnějším vývojem jádrová obec Nižbor. Pro obě přiřazené části byl charakteristický silně regresivní vývoj, který vedl k jejich postupnému vylidňování. V devadesátých letech se počet obyvatel obce jako celku stabilizoval a v důsledku kladného migračního salda především v jádrové části obce došlo k mírnému nárůstu. Vývoj přirozenou měnou byl v devadesátých letech regresivní ve všech částech obce. Věková skladba obyvatelstva byla nepříznivá především v přiřazených částech obce, demograficky vitální však nebyla ani jádrová obec. Z urbanistického hlediska lze za největší negativum území považovat velké rozšíření chatových kolonií, které představují značnou zátěž pro přírodní zázemí obce. V intravilánu je potom nejvíce patrnou závadou obecně řešení parteru veřejných prostorů, především nevhodné uspořádání centra obce Nižbor, a zchátralost zámku s okolím. Problematická je dopravní obsluha některých částí zastavěného území všech tří částí obce, která je zpravidla způsobena složitými terénními podmínkami, popřípadě prostorovou stísněností historické zástavby.

Hlavní komparativní výhodou obce jsou vysoké rekreativní kvality dané umístěním v krajině s velkým podílem lesů a členitým reliéfem hlubokých a strmých erozních údolí Berounky a jejích přítoků. Území obce je navíc vzhledem ke své poloze mimo hlavní komunikační tahy relativně málo zatíženo silniční dopravou. Zástavba si v jádrové obci i přiřazených částech v zásadě uchovala příjemný historický charakter, byť spíše na úrovni jednotlivých objektů nebo jejich skupin než větších urbanistických souborů.

1.2. NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ

Podmínkou růstu je podpora stabilizace mladších obyvatel v obci a příchodu nových a to především:

- dobudováním technické a dopravní infrastruktury,
- nízkými cenami pozemků pro výstavbu, a to jak pro bydlení, tak pro podnikání a jejich zainvestováním,
- zvýšením rekreativních kvalit obytného prostředí v obci (výsadba a péče o zeleň, kultivace a zvýšení obytnosti veřejných prostorů a péče o ně, zlepšení sportovní vybavenosti obce, vytvoření esteticky působivého prostředí v obci),
- péčí o kvalitu životního prostředí,
- podporou ekonomického rozvoje obce a zvýšením nabídky pracovních příležitostí v místě,
- podporou zájmových aktivit obyvatel a spolkového života.

Pro rozvoj obytné zástavby jsou vymezeny lokality v jádrové obci i přidružených částech, některé plochy, jejichž zástavba začala teprve v nedávné době a které poskytují další rezervy, jsou vedle toho již zahrnuty do současně zastavěného území.

Rozvojové plochy pro obytnou zástavbu jsou vymezeny v Nižboru v lokalitách Ovčín na západě a Žlubinec na severu obce, ve Stradonicích ve svahu západně od obce a ve Žloutkovicích v severní části obce na volných pozemcích mezi stávající obytnou zástavbou v okolí železniční tratě. Lokality v maximální možné míře navazují na současně zastavěné území tak, aby se snížila náročnost jejich napojení na síť technického vybavení. Za nežádoucí jev při rozvoji obytné zástavby je třeba považovat solitérní výstavbu mimo vymezené rozvojové plochy, která s sebou přináší vysoké finanční náklady na zavedení inženýrských sítí a často problematickou dopravní obsluhu a je vysoce nevhodná z hlediska zachování krajinného rázu území.

3.1. ROZVOJOVÉ PLOCHY PRO ZASTAVITELNÁ ÚZEMÍ S CHARAKTEREM OBYTNÝM

lokality N-16 zástavba na západním okraji obce Nižbor u silnice III/23617 – vymezena pro návrhové období do roku 2015, plocha 56385 m², lokality N-18 zástavba na jižním okraji obce Nižbor v údolí Habrového potoka – vymezena pro návrhové období do roku 2015, plocha 8120 m²,

lokality S-04 zástavba ve svahu na západním okraji obce Stradonice – vymezena pro návrhové období do roku 2015, plocha 22770 m², lokality S-05 zástavba na severozápadním okraji obce Stradonice – vymezena pro návrhové období do roku 2015, plocha 5960 m², lokality Z-04 zástavba vyplňující volnou plochu na severu obce Žloutkovice – vymezena pro návrhové období do roku 2015, plocha 11220 m², lokality Z-05 zástavba podél železniční trati na severu obce Žloutkovice – vymezena pro návrhové období do roku 2015, plocha 4825 m², lokality Z-06 zástavba podél železniční trati na severu obce Žloutkovice – vymezena pro návrhové období do roku 2015, plocha 6160 m², lokality Z-07 zástavba podél železniční trati na severu obce Žloutkovice – vymezena pro návrhové období do roku 2015, plocha 10150 m²

plochy vymezené změnou č. 1:

Z1_N_3 (část původní N-32) pozemky: 452/66, 452/67, 452/68, 452/89 Z1_N_4 (část původní N-32) pozemky: st. 309, st. 376, st. 377, st. 378, st. 544, st. 546, 452/65 Z1_N_5 pozemky: 272/1, 271/2, část 271/1 Z1_N_7 (původní N-24, N-30, N-25) Z1_N_8 pozemek: 184 Z1_N_9 (původní N-17) pozemek 210 Z_N_10 pozemek: 38/7 (pouze část při stávající zástavbě) Z1_N_12 pozemek: 219/7 Z1_N_13 pozemek: 447/50 Z1_S_3 pozemek: 90/5 Z1_S_8 pozemky: 172/2, 172/3, 172/5 Z1_Ž_1 pozemek: 378/2

plocha vymezená změnou č. 2:

Z2_N_1 dotčené pozemky: 452/22, 452/91

plocha vymezená změnou č. 3:

Z3.N1 (plocha původně vymezená změnou č. 1 s označením Z1_N_1,) pozemky: 310/1, 310/6 Z3.N2 zastavitelná plocha v severozápadní části urbanizovaného prostoru obce Nižbor, dotčené parcely: 447/64“

Zdroj: Územní plán po změně č. 4

Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Historie

V roce 1843 měla obec Nižbor – Nová Huť 1055 obyvatel. V roce 1850 měla obec už 1282 obyvatel. V dalším období dochází k poklesu počtu obyvatel až na 1099 v roce 1950. Po roce 2001 začíná počet obyvatel opět vzrůstat.

Od roku 2010 počet obyvatel vzrostl o 14 %, mezi roky 2010 a 2015 o 8,7 %. Od té doby je nárůst velmi mírný až do roku 2020, poslední sledované období došlo k mírnému poklesu počtu obyvatel.

Tabulka 1: Počet obyvatel obce v letech 2010–2021

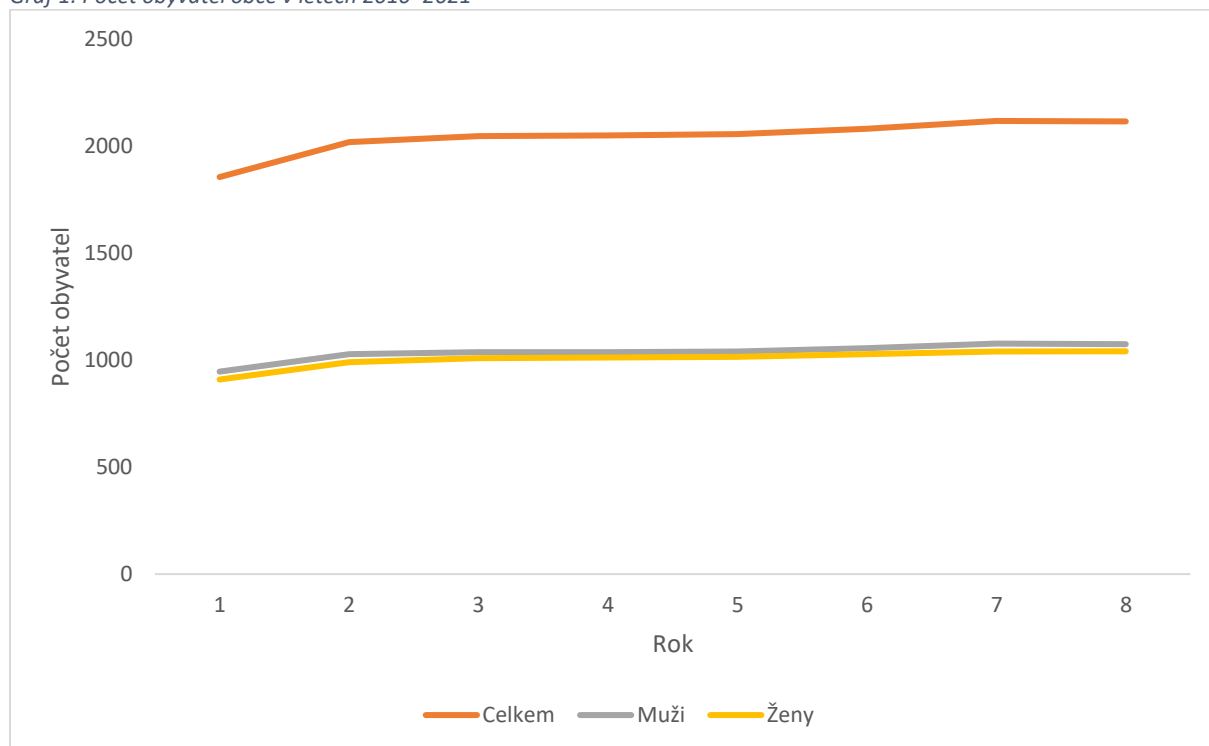
Stav k 31.12.	Celkem	Muži	Ženy	Nárůst – bazický index ¹ 2010	Meziroční nárůst
2010	1855	946	909	100,0 %	0,1 %
2015	2017	1027	990	108,7 %	8,7 %
2016	2045	1037	1008	110,2 %	1,4 %
2017	2049	1038	1011	110,5 %	0,2 %
2018	2056	1040	1016	110,8 %	0,3 %
2019	2082	1056	1026	112,2 %	1,3 %
2020	2117	1077	1040	114,1 %	1,7 %
2021	2114	1073	1041	114,0 %	-0,1 %

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

¹ Bazický index – porovnává hodnoty určitého ukazatele k hodnotám v základním čase

Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Graf 1: Počet obyvatel obce v letech 2010–2021



Zdroj: vlastní zpracování dle dat z ČSÚ

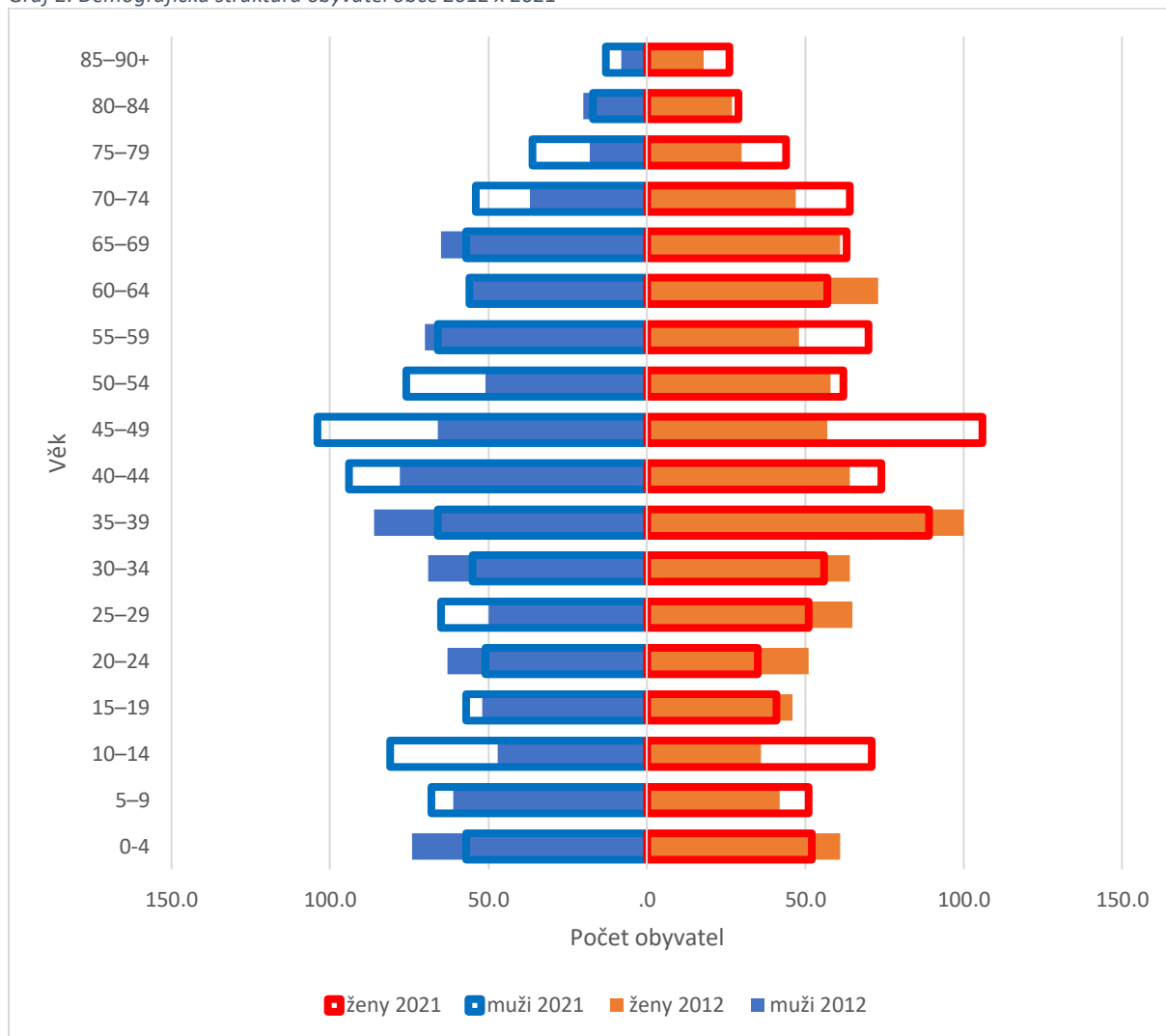
Počet obyvatel obce vykazuje mírný trvalý růst. K největšímu nárůstu došlo mezi roky 2010–2015, kdy počet obyvatel vzrostl o 8,7 %, od roku 2015 počet obyvatel rostl v průměru o 1 %.

Demografická struktura obyvatelstva

Stěhování rodin s dětmi do obcí v prstenci okolo Prahy a dalších měst ve Středočeském kraji, jako je například Beroun, mělo a bude mít i nadále pozitivní dopad na demografickou strukturu obyvatelstva. Tyto obce jsou „mladé“.

I Nižbor má stále ještě nižší průměrný věk než ČR, ale již vyšší, než Středočeský kraj.

Graf 2: Demografická struktura obyvatel obce 2012 x 2021



Zdroj: ČSÚ

Graf srovnává podíl pětiletých věkových kategorií (kohort) v obci.

Vzhledem k tomu, že obec Nižbor je ze statistického pohledu obec malá, tak graf demografické struktury vykazuje na první pohled anomálie, které nejsou statisticky významné, jako třeba podíly žen a mužů v jednotlivých věkových kohortách. Hodnota Středočeského kraje k 31. 12. 2021 (dle ČSÚ) je 51,2 % mužů a 48,8 % žen.

Z porovnání obou věkových struktur můžeme pozorovat následující trend:

Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Posuny silných věkových kohort o deset let výše, tj. od „35-39“ až po „75-79“, ale už nedošlo k doplnění nejmladších věkových skupin, naopak k jejich ubývání. Celá věková struktura obce se posouvá „nahoru“ a obec postupně demograficky stárne.

Nižší zastoupení „young adults“ (20–24 let), u kterých můžeme pozorovat trend stěhování se do centra za práci a kteří se vrací zpátky po založení rodiny (ale také patří do slabých ročníků). Pokud se nevrátí, tak v dalších letech v demografické struktuře obce po nich nastane mezera a index ekonomického zatížení obce se začne zvyšovat.

Následující tabulka zachycuje věkové rozložení obyvatelstva podle tří hlavních věkových skupin v porovnání s průměrem ČR, Středočeského kraje a Prahy.

Tabulka 2: Věkové rozložení obyvatelstva podle tří hlavních věkových skupin k 31.12.2021

	Počet obyvatel celkem	V tom ve věku			Ostatní ukazatele		
		0-14 let	15-64 let	65 +	Prům. věk	Index stáří ²	Index ekon. zatížení ³
Česká republika	10 516 707	1 693 408	6 654 190	2 169 109	42,8	128,09	58,05
Středočeský kraj	1 386 824	248 521	876 292	262 011	41,5	105,43	58,26
Hlavní město Praha	1 275 406	203 472	820 761	251 173	42,3	123,44	55,39
Nižbor	2114	380	1331	403	41,9	106,05	58,83

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Další ukazatele z výše uvedené tabulky potvrzují zmíněné, a to, že populace Nižboru je v porovnání s Českou republikou stále ještě mladá, ale průměrný věk ve Středočeském kraji je již nižší.

Dle indexu stáří připadá na 100 dětí do 15 let cca 106 obyvatel starších 65 let, což je opět méně než v ČR, ale více než ve Středočeském kraji.

Dle indexu ekonomického zatížení připadá na 100 obyvatel ve věku 15–64 let cca 59 obyvatel ve věku 0–14 let a 65+, což je hodnota, která je v zásadě stejná, jako v celé ČR i Středočeském kraji.

Obě hodnoty vypovídají o tom, že postupně začínají převyšovat počty seniorů počty dětí.

² Index stáří vyjadřuje, kolik obyvatel ze starších věkových skupin (65+) připadá na sto dětí do 15 let.

³ Index ekonomického zatížení vypovídá o poměru počtu seniorů a dětí k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku. Vyjadřuje tedy, kolik dětí ve věku 0–14 let a osob ve věku 65+ připadá na 100 obyvatel ve věku 15–64 let.

Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Následující tabulka uvádí procentuální zastoupení základních věkových skupin. Obec Nižbor má stále ještě nadprůměrně dětí a podprůměrně seniorů, ale již více seniorů než dětí.

Tabulka 3: Věkové rozložení obyvatelstva podle tří hlavních věkových skupin k 31.12.2021

-	Nižbor		Středočeský kraj		Hlavní město Praha		ČR	
	Absolutní	Relativní	Absolutní	Relativní	Absolutní	Relativní	Absolutní	Relativní
0–14 let	380	18 %	250 000	17,9 %	200 000	16 %	1 690 000	16,1 %
15–64 let	1 331	63 %	880 000	63,2 %	820 000	64,3 %	6 650 000	63,3 %
65+	403	19 %	260 000	18,9 %	250 000	19,7 %	2 170 000	20,6 %

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Pohyb obyvatelstva – migrace

Na růst obyvatelstva obce měla v posledních 20 letech zásadní vliv migrace, tj. příchod mladých párů a rodin s dětmi.

K poslednímu většímu nárůstu přistěhování došlo v Nižboru v roce 2015, od té doby se nárůst zpomalil, ale do roku 2021 si Nižbor udržoval stále ještě kladné saldo migrace, víc osob se přistěhovalo, než se vystěhovalo.

Došlo k vyrovnání přirozeného přírůstku, počet nově narozených je v zásadě stejný, jako počet zemřelých.

Tabulka 4: Pohyb obyvatel v obci

Rok	Počet obyvatel	Celkový přírůstek/úbytek	Přirozený přírůstek/úbytek	Živě narození	Zemřelí	Přírůstek/úbytek stěhování	Přistěhovalí	Vystěhovalí
2010	1 855	76	11	28	17	65	104	39
2020	2 117	35	0	21	21	35	87	52
2021	2 114	25	-2	17	19	27	62	35

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 5: Relativní pohyb obyvatel – Počet událostí na 1000 obyvatel

Rok 2021	Míra porodnosti	Míra úmrtnosti	Míra přistěhovalých	Míra vystěhovalých
Nižbor ⁴	8,98	9,45	35,21	20,56
Hl. m. Praha	10,2	11,41	37,08	25,01
Středočeský kraj	9,36	12,11	24,99	13,51
ČR	8,82	13,32	6,59	1,83

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Problematika nepřihlášených obyvatel

Roční statistiky ČSÚ uvádějí počty trvale hlášených obyvatel.

Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 zjišťovalo nejen počet obyvatel s trvale hlášeným bydlištěm, ale i s obvyklým místem bydliště.

Problematika nepřihlášených občanů je ale mnohem širší a výše uvedené SLDB stejně přesnější výsledky nepřineslo. Přesnější odhady dostaneme z údajů spotřeby vody, množství odpadní vody, případně z poplatků za odpady. U obcí obdobného typu se uvádí až 25 % nově

⁴ průměr za roky 2020 a 2021

přistěhovalých obyvatel (některé obce v okolí Prahy uvádějí až 40 %), kteří se nepřihlásí k trvalému pobytu. Trvale nepřihlášení obyvatelé žijí nejen v nové výstavbě, ale v poslední době i v rekreačních objektech. K trvalému pobytu přihlašují děti, které hlásí do MŠ nebo ZŠ a dospělí zůstávají trvale hlášení v místě svého původního bydliště.

Dle informací od představitelů obce je to 5–10 % obyvatel navíc.

Osoby, kterým bylo uděleno pobytové oprávnění v souvislosti s válkou na Ukrajině

Počty osob s pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině v Nižboru k 7. 5. 2023: 19 osob⁵, z toho 2 os. 0-3 roky, 3 os. 4–6 let a 3 děti 7–15 let.

Tento počet nepředstavuje výrazné ovlivnění budoucí demografické struktury obce.

⁵ Zdroj: MV ČR

Prognóza vývoje počtu obyvatel

Metodologie a předpoklady

Prognóza budoucího vývoje populace obce využívá kohortně-komponentní metodu, která vychází ze stávající věkové struktury obyvatel podle pohlaví a jednotek věku (kohort). Každá jednotka věku se vyznačuje svou specifikou úmrtnosti, porodnosti a migrace.

Prognóza byla zpracována odděleně pro muže a ženy po jednoletých kohortách s výchozí věkovou strukturou k 31. 12. 2021. Horizont prognózy byl stanoven k 31. 12. 2032, tj. na 10 let. Pro odhad úmrtnosti vycházíme z podrobných úmrtnostních tabulek pro muže a ženy za období 2020–2021 pro Středočeský kraj.⁶

Pro simulaci počtu nově narozených dětí byla zvolena hrubá míra porodnosti ve Středočeském kraji pro střední a vysokou variantu prognózy a pro nízkou variantu prognózy byla zvolena hrubá míra porodnosti v Nižboru (průměr 2020 a 2021).

Pro odhad budoucí migrace jsme zvolili průměr salda migrace (tj. přistěhovalí – vystěhovalí) obce za posledních 10 let se simulací etap nové výstavby. Tato hodnota je vypočítaná z „běžného“ stěhování obyvatel mezi obcemi a z výrazných nárůstů v souvislosti se stěhováním do nově postavených domů.

Tabulka 6: Podrobnější odhad nové výstavby v následujících letech dle informací od zadavatele a Územního plánu

Lokalita	Max. kapacita dle ÚP	Odhad. počet osob
Ovčín	90 b.j. ⁷	270
Žlubinec	10 b.j.	30
Žloutkovice	10 b.j.	30
Stradonice	18 b.j.	54

Zdroj: Územní plán obce

⁶ Zvolené úmrtnostní tabulky jsou z let, kdy počet zemřelých vzrostl z důsledku covidu oproti průměru z let 2015–2018 a autoři prognózy jsou si této skutečnosti vědomi. Důvodem použití byl fakt, že v roce 2022 sice došlo k poklesu úmrtí, ale zatím ještě ne na před covidovou dobu a nové úmrtnostní tabulky v době zpracování prognózy ještě nebyly publikovány.

⁷ B.j. = bytová jednotka = 2,68 – 3 osoby

Zdroje dat

Základním zdrojem dat jsou statistiky Českého statistického úřadu (ČSÚ) se zpracováním některých výsledků SLDB z roku 2021, dále Územní plán obce Nižbor, Katastr nemovitostí, statistiky MV ČR a informace poskytnuté zadavatelem.

Aktualizace demografické prognózy

Demografická studie je odhad budoucnosti platný k okamžiku zpracování s předpokladem, že se naplní uvažované trendy. Proto doporučujeme demografickou studii aktualizovat pravidelně po 5 letech, případně za situace, kdy se objeví nová nepředvídaná okolnost, která ovlivní především atraktivitu bydlení v obci.

Prognóza

Na základě výše uvedených parametrů byl proveden modelový výpočet vývoje počtu a věkové struktury obyvatel obce.

Horizont prognózy je 10 let. V tomto období předpokládáme, že nedojde k výrazným změnám v trendech úmrtnosti a dojde k malému snížení porodnosti. Nejvýznamnějším variantním prvkem je právě míra migrace. To je dáno charakterem obce (blízkost města), ale i strategií zastupitelů obce.

Prognóza vývoje obyvatelstva obce byla zpracována ve třech variantách: střední, vysoké a nízké, přičemž střední varianta představuje nejpravděpodobnější trajektorii sledovaného vývoje. Vysoká a nízká varianta pak vymezuje realistické rámce budoucího vývoje s ohledem na míru neurčitosti výsledků daných střední variantou. Jejich překročení je relativně málo pravděpodobné.

Střední varianta vznikla aplikací parametrů projekčního modelu, které odpovídají středním variantám očekávaného vývoje všech složek populační reprodukce (plodnosti, úmrtnosti a migrace) na výchozí pohlavně věkovou strukturu obyvatel obce k 31.12.2021 poskytnutou ČSÚ.

Ve vysoké variantě předpokládáme vyšší míru migrace, než odhadují představitelé obce, až na úroveň kapacity zastavitelných území. Naproti tomu v nízké variantě předpokládáme, že bude z jakéhokoliv důvodu zastavena nová výstavba a dojde pouze k „obvyklé“ migraci mezi obcemi. Pokud není uvedeno jinak, jsou ve studii diskutovány výsledky střední varianty očekávaného vývoje.

Vývoj celkového počtu obyvatel

Prognózu vývoje celkového počtu trvale přihlášených obyvatel obce Nižbor uvádí následující tabulka:

Tabulka 7: Vývoj počtu obyvatel obce do roku 2032

Rok údaje k 31.12.	Počet obyvatel		
	Min	Střed	Max
2021	2114	2114	2114
2022 ⁸	2107	2107	2107
2023	2124	2140	2148
2024	2150	2181	2198
2025	2176	2222	2248
2026	2202	2263	2298
2027	2228	2305	2348
2028	2254	2346	2398
2029	2279	2386	2447
2030	2305	2427	2497
2031	2330	2468	2547
2032	2354	2508	2596

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočet

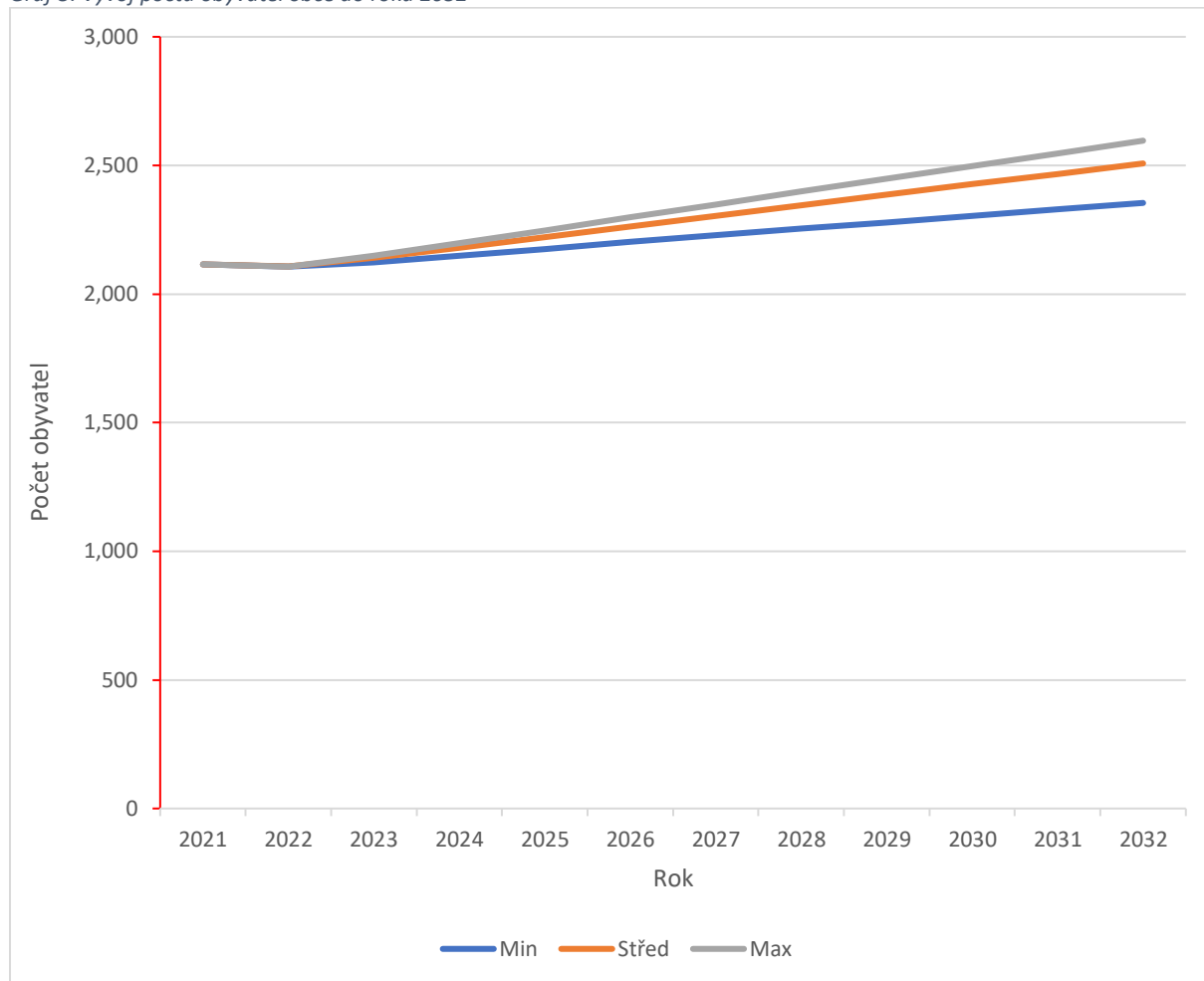
Dle střední varianty prognózy by mělo v obci v roce 2032 žít zhruba 2500 obyvatel a podle vysoké varianty cca 2600 obyvatel. Vývoj bude i nadále záviset na budoucí migraci. Tu lze do jisté míry předvídat podle rozestavěné a naplánované nové výstavby. Doporučujeme proto demografickou prognózu pravidelně aktualizovat.

Upozornění: V prognóze je počítáno s počty trvale hlášených obyvatel. Počet obyvatel skutečně žijících v obci, a tudíž využívajících obecní infrastrukturu, může být o 5-10 % vyšší.

⁸ Údaje z evidence obyvatelstva obce, údaje z ČSÚ nejsou k datu zpracování prognózy ještě k dispozici

Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

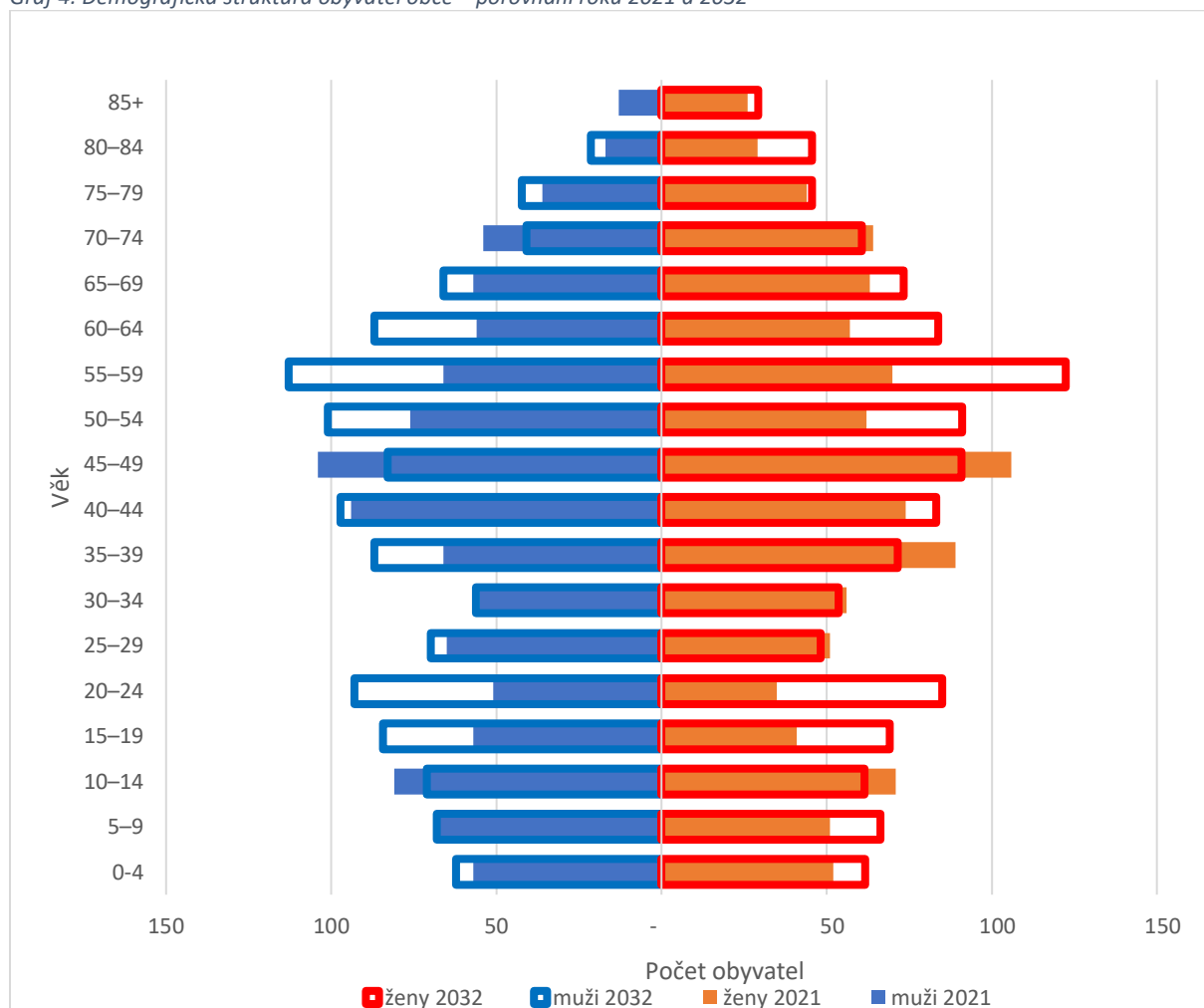
Graf 3: Vývoj počtu obyvatel obce do roku 2032



Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočet

Demografická struktura

Graf 4: Demografická struktura obyvatel obce – porovnání roku 2021 a 2032



Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf zobrazuje střední variantu odhadovaného vývoje.

Základní tvar demografické struktury se postupně mění směrem od stacionárního typu k regresivnímu, kdy se zmenšuje předproduktivní základna a narůstá produktivní složka, která se ale posouvá do vyšších věkových úrovní. Tyto změny naznačují postupné stárnutí obyvatel obce v dalších letech.

Kladným trendem je relativně vysoký počet young adults, kteří neodešli do města a zajišťují tak budoucí rozvoj obce.

Naopak došlo ke snížení věkových skupin 25-34, tj. těch, které zakládají rodiny a mají děti.

Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Tabulka 8: Pětileté věkové skupiny obyvatelstva v porovnání let 2021 a 2032

Věk	Stavy k 1.1.20XX			
	2021		2032	
-	muži	ženy	muži	ženy
0-4	57	52	62	62
5-9	68	51	68	66
10-14	81	71	71	61
15-19	57	41	84	69
20-24	51	35	93	85
25-29	65	51	70	48
30-34	55	56	56	54
35-39	66	89	87	71
40-44	94	74	97	83
45-49	104	106	83	91
50-54	76	62	101	91
55-59	66	70	113	122
60-64	56	57	87	84
65-69	57	63	66	73
70-74	54	64	41	61
75-79	36	44	42	46
80-84	17	29	21	46
85+	13	26	22	29

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočet

Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Tabulka 9: Hlavní věkové skupiny obyvatelstva v porovnání let 2021 a 2032

-	2021	%	2032	%
Předproduktivní (0–18 let)	478	23 %	544	22 %
Produktivní (19–65 let)	1 233	58 %	1 516	60 %
Senioři 65+	403	19 %	447	18 %

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočet

Oproti obvyklému rozdělení (předproduktivní 0–14 let a produktivní 15–64 let) jsme v tabulce uvedli do skupiny předproduktivní osoby ve věku 0–18 let a produktivní 19–65 let, protože vzhledem k demografickému charakteru obce se jedná o vhodnější rozdělení (je mnohem vyšší pravděpodobnost, že si mladí do 18 let nebudou vydělávat).

V roce 2032 tedy očekáváme vyšší poměrné zastoupení produktivní vrstvy obyvatel na úkor předproduktivní i postproduktivní.

Poměrné zastoupení dětí i seniorů se mírně snížilo, ale v následujících letech se do skupiny seniorů posune dnes nejsilnější skupina 55-59.

Plánování kapacit MŠ a ZŠ

MŠ – Současný stav

Obrázek 3: MŠ Sluníčko Nižbor



Zdroj: web MŠ Sluníčko, Google

Mateřská škola Sluníčko je předškolním zařízením zřízeným obcí Nižbor s kapacitou 70 dětí. Všechna místa v mateřské škole jsou obvykle obsazena, dlouhodobě se daří přijmout všechny místní děti starší 3 let.

Odhadovaný vývoj počtu dětí předškolního věku

Počet dětí předškolního věku v příštích deseti letech pravděpodobně poroste a mohl by dosáhnout počtu cca 100-105 dětí. Pokud bude zájem o umístění i dvouletých dětí do mateřské školy, tak kapacita předškolního zařízení pravděpodobně nebude stačit.

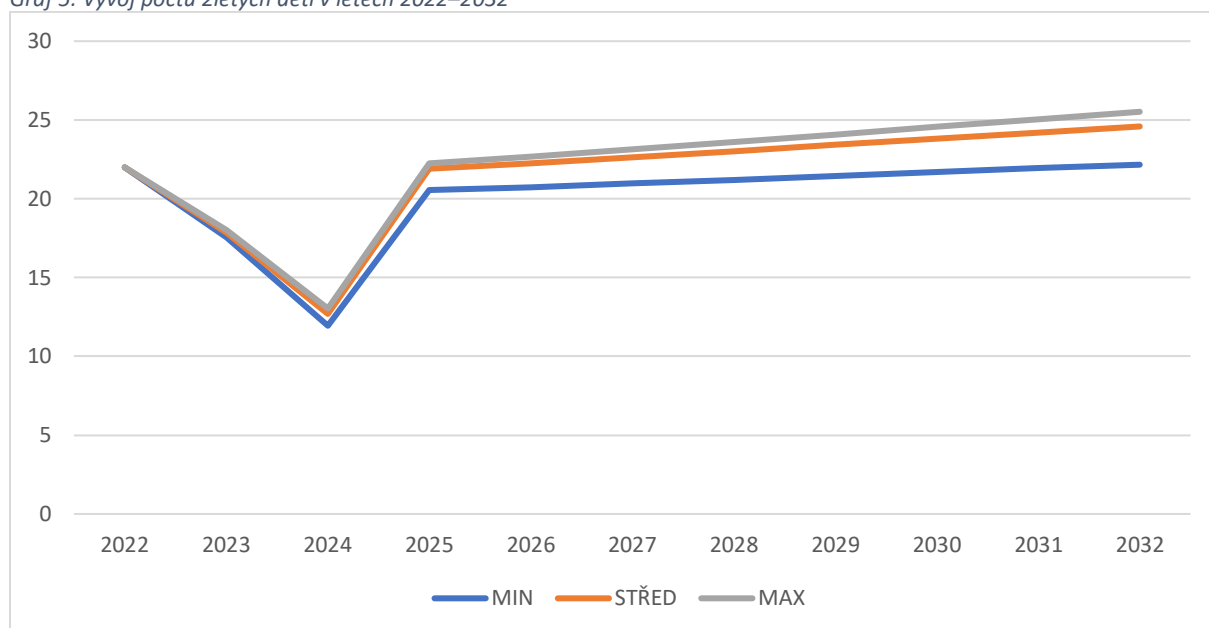
Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Tabulka 10: Vývoj počtu 2letých dětí v letech 2022–2032

2leté děti	MIN	STŘED	MAX
2022	22	22	22
2023	18	18	18
2024	12	13	13
2025	21	22	22
2026	21	22	23
2027	21	23	23
2028	21	23	24
2029	21	23	24
2030	22	24	25
2031	22	24	25
2032	22	25	26

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočet

Graf 5: Vývoj počtu 2letých dětí v letech 2022–2032



Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočet

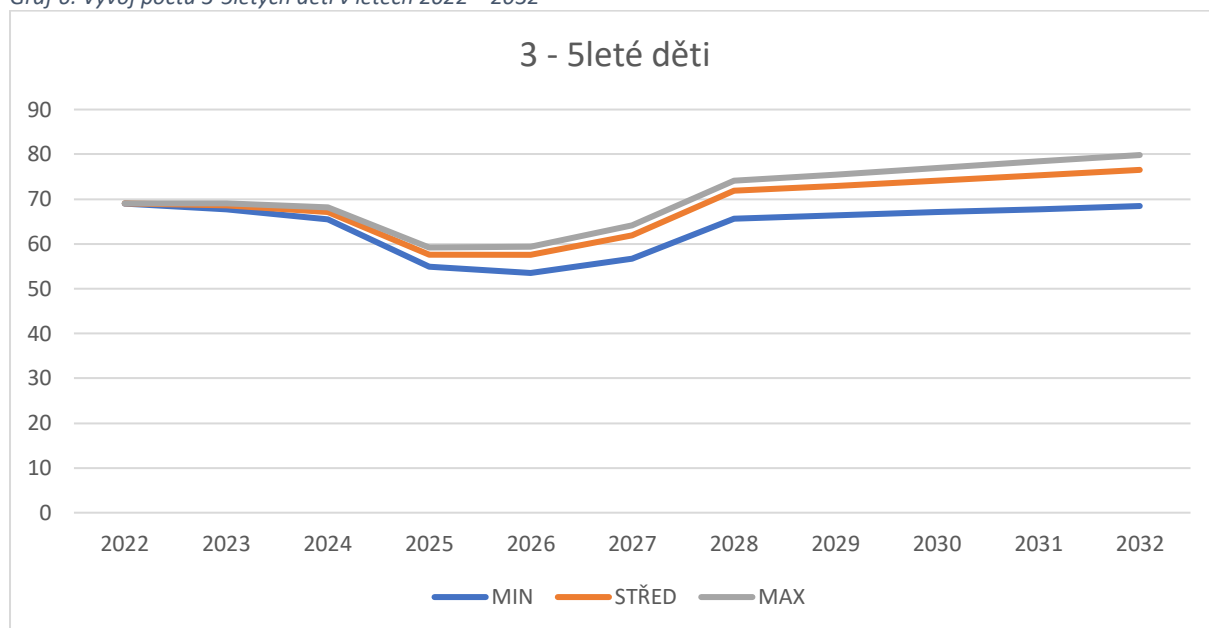
Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Tabulka 11: Vývoj počtu 3-5letých dětí v letech 2022 - 2032

3 – 5leté děti	MIN	STŘED	MAX
2022	69	69	69
2023	68	69	69
2024	65	67	68
2025	55	58	59
2026	54	58	59
2027	57	62	64
2028	66	72	74
2029	66	73	76
2030	67	74	77
2031	68	75	78
2032	69	77	80

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočet

Graf 6: Vývoj počtu 3-5letých dětí v letech 2022 – 2032



Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočet

Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Následující tabulky odhadují počty potřebných tříd předškolního vzdělávání, včetně dvouletých dětí a předškoláků.

Ve výpočtech nezohledňujeme případné procento dětí, které do školky chodit nebudou nebo budou chodit do mateřské školy jinam.

Tabulka 12: Počet dětí v roce 2032 – střední varianta

Věk	Počet dětí	Počet tříd
2	25	2
3–4	51	3
5	26	2
Celkem	101	-

Zdroj: vlastní výpočty

Tabulka 13: Počet dětí v roce 2032 - vysoká varianta

Věk	Počet dětí	Počet tříd
2	26	2
3–4	53	3
5	27	2
Celkem	105	-

Zdroj: vlastní výpočty

Také lze očekávat nárůst poptávky po dalších službách pro rodiny s malými dětmi (dětské skupiny, mateřská centra, programy pro rodiče na rodičovské dovolené, dětská hřiště, řešení bezpečných tras okolo školky, ...).

ZŠ – Současný stav

Obrázek 4: ZŠ Nižbor



Zdroj: web ZŠ Nižbor

ZŠ Nižbor je základní škola 1. stupně (1.-5. ročník) zřízenou obcí Nižbor s kapacitou 140 žáků. Školu navštěvují především žáci z obcí Nižbor, Stradonice a Žloukovice.

Ve školním roce 2021/2022 školu navštěvovalo 81 žáků. Pro školní rok 2022/2023 bylo do první třídy přijato 20 žáků.

Odhadovaný vývoj počtu dětí školního věku

Počet dětí ve věku I. stupně školní docházky s bydlištěm v obci bude pravděpodobně růst do roku 2026, kdy ve střední variantě dosáhne počtu 134 dětí a ve vysoké variantě počtu 137 dětí. Po roce 2026 začne počet dětí školního věku klesat až na stav, jaký je nyní. Kapacita dnešní základní školy bude s největší pravděpodobností dostačující.

Počet dětí ve věku II. stupně školní docházky bude do roku 2025 klesat. Po roce 2025 nastane nárůst až do roku 2031, potom opět poklesne.

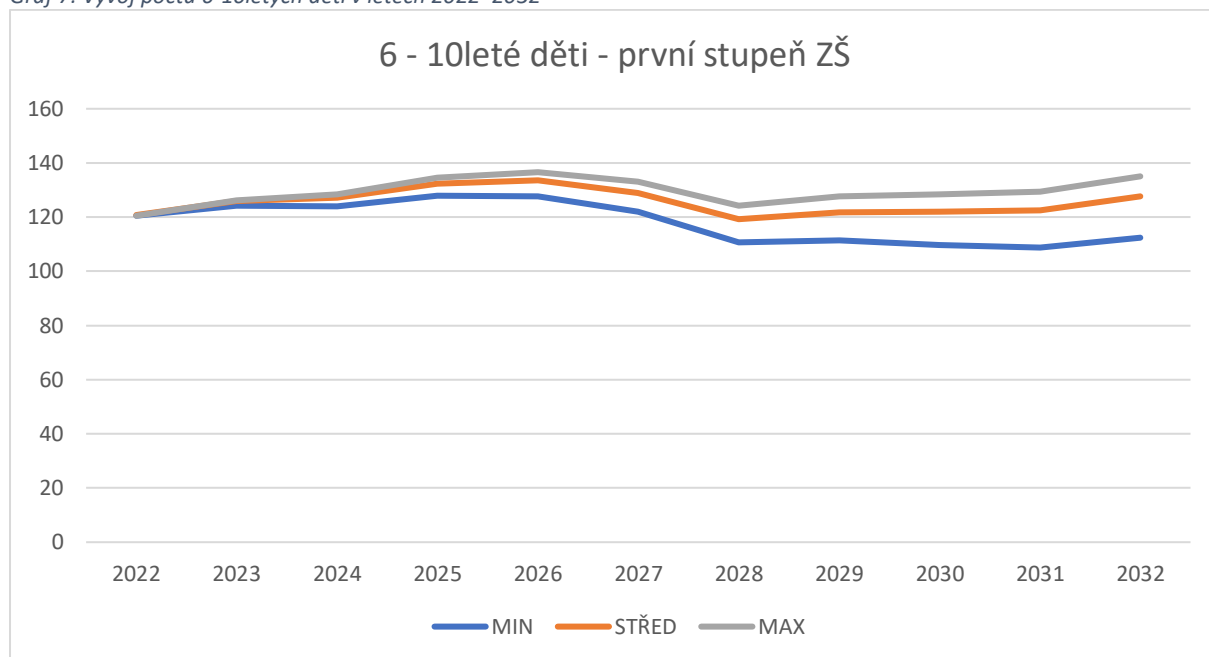
Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Tabulka 14: Vývoj počtu 6-10letých dětí v letech 2022–2032

6–10leté děti	MIN	STŘED	MAX
2022	120	121	120
2023	124	126	126
2024	124	127	128
2025	128	132	134
2026	128	134	137
2027	122	129	133
2028	111	119	124
2029	111	122	128
2030	110	122	128
2031	109	123	129
2032	120	121	120

Zdroj: vlastní výpočty

Graf 7: Vývoj počtu 6-10letých dětí v letech 2022–2032



Zdroj: vlastní výpočty

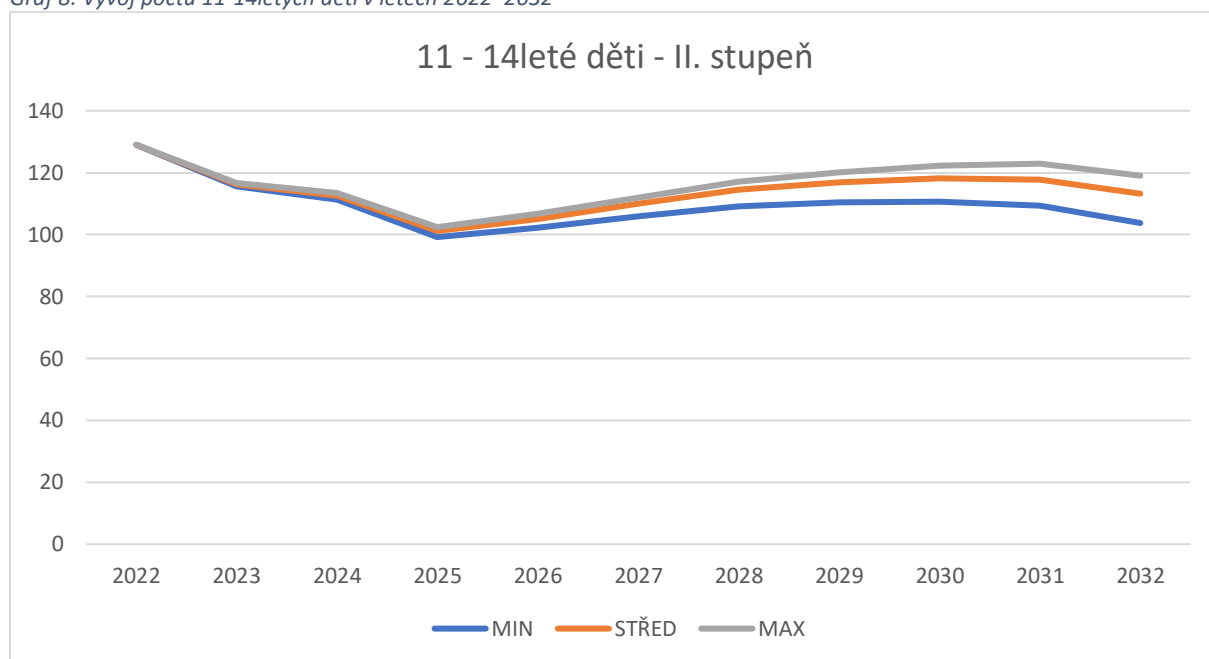
Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Tabulka 15: Vývoj počtu 11-14letých dětí v letech 2022–2032

11–14leté děti	MIN	STŘED	MAX
2022	129	129	129
2023	116	116	117
2024	111	113	113
2025	99	101	102
2026	102	105	107
2027	106	110	112
2028	109	114	117
2029	110	117	120
2030	111	118	122
2031	109	118	123
2032	104	113	119

Zdroj: vlastní výpočty

Graf 8: Vývoj počtu 11-14letých dětí v letech 2022–2032



Zdroj: vlastní výpočty

Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Odhadované počty dětí v roce 2032 ve střední a vysoké variantě:

Tabulka 16: Počet dětí 6–14 v roce 2032 – střední varianta

Věk	Počet dětí	Počet tříd	Ročník
6	26	1	1. třída
7	27	1	2. třída
8	27	1	3. třída
9	28	1	4. třída
10	19	1	5. třída
Celkem I. stupeň	128	-	-
11	25	1	6. třída
12	30	1	7. třída
13	30	1	8. třída
14	28	1	9. třída
Celkem II. stupeň	113	-	-
Celkem	241	-	-

Zdroj: vlastní výpočty

Tabulka 17: Počet dětí 6–14 v roce 2032 – vysoká varianta

Věk	Počet dětí	Počet tříd	Ročník
6	28	1	1. třída
7	28	1	2. třída
8	29	1	3. třída
9	29	1	4. třída
10	27	1	5. třída
Celkem I. stupeň	141	-	-
11	31	2	6. třída
12	32	2	7. třída
13	29	1	8. třída
14	33	2	9. třída
Celkem II. stupeň	126	-	-
Celkem	267	-	-

Zdroj: vlastní výpočty

Upozornění: Prognóza byla modelována na počty trvale hlášených obyvatel. Před zápisem do MŠ nebo ZŠ se očekávané počty dětí mohou zvýšit případným přihlášením dosud nepřihlášených dětí.

Plánování postproduktivní složky obyvatelstva

Tabulka 18: Nárůst počtu seniorů do roku 2032 – střední varianta

-	2021		2032	
-	Počet	Podíl na obyvatelstvu	Počet	Podíl na obyvatelstvu
Senioři 65+	403	19 %	447	18 %
- z toho senioři 80+	85	4 %	118	5 %

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Počet seniorů v horizontu prognózy výrazně stoupne, zvláště ve skupině 80+ let, kam se posunou již nyní silně zastoupené věkové kategorie od 70 let. To je skupina seniorů, která je citlivá na speciální péči.

Nárůst seniorů bude mít vliv na požadavky v oblasti zdravotnictví, sociálních služeb a bezbariérovosti. Vzroste poptávka po terénních, případně i pobytových a zdravotních službách a budou se zvyšovat požadavky na bezbariérovost veřejných prostranství a budov.

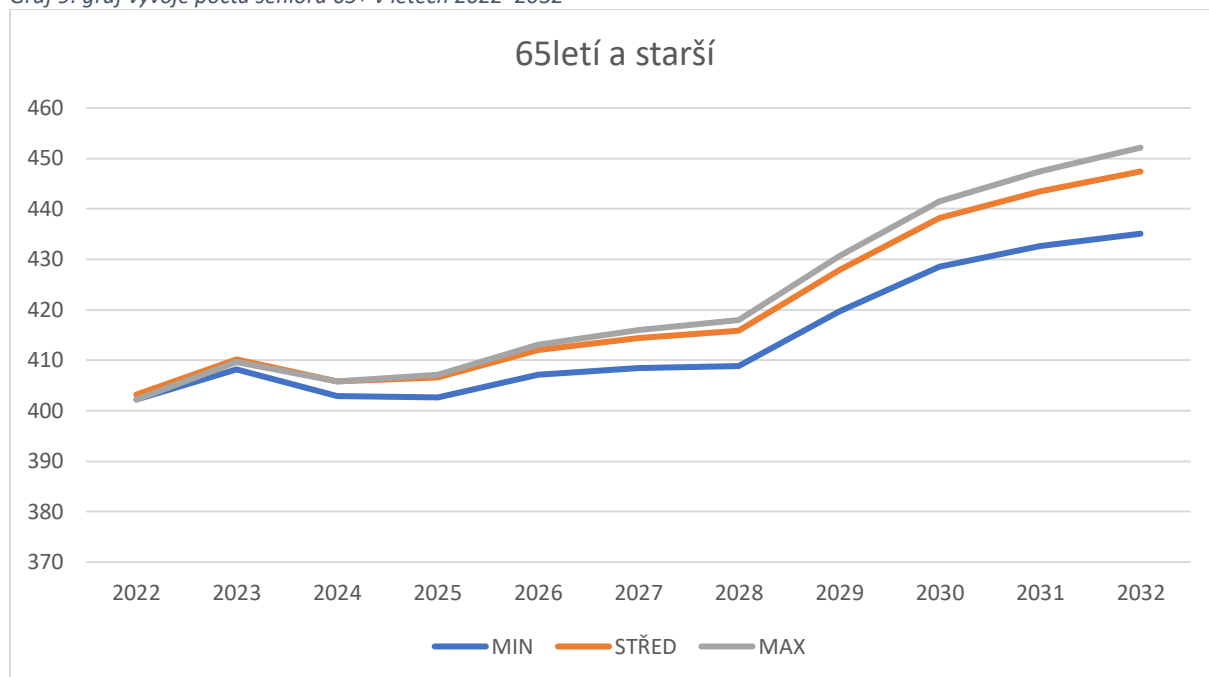
Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Tabulka 19: Nárůst počtu seniorů 65+ do roku 2032

senioři 65+	MIN	STŘED	MAX
2022	402	402	402
2023	408	410	410
2024	403	406	406
2025	403	407	407
2026	407	412	413
2027	408	414	416
2028	409	416	418
2029	420	428	431
2030	429	438	441
2031	433	443	448
2032	435	447	452

Zdroj: vlastní výpočty

Graf 9: graf vývoje počtu seniorů 65+ v letech 2022–2032



Zdroj: vlastní výpočty

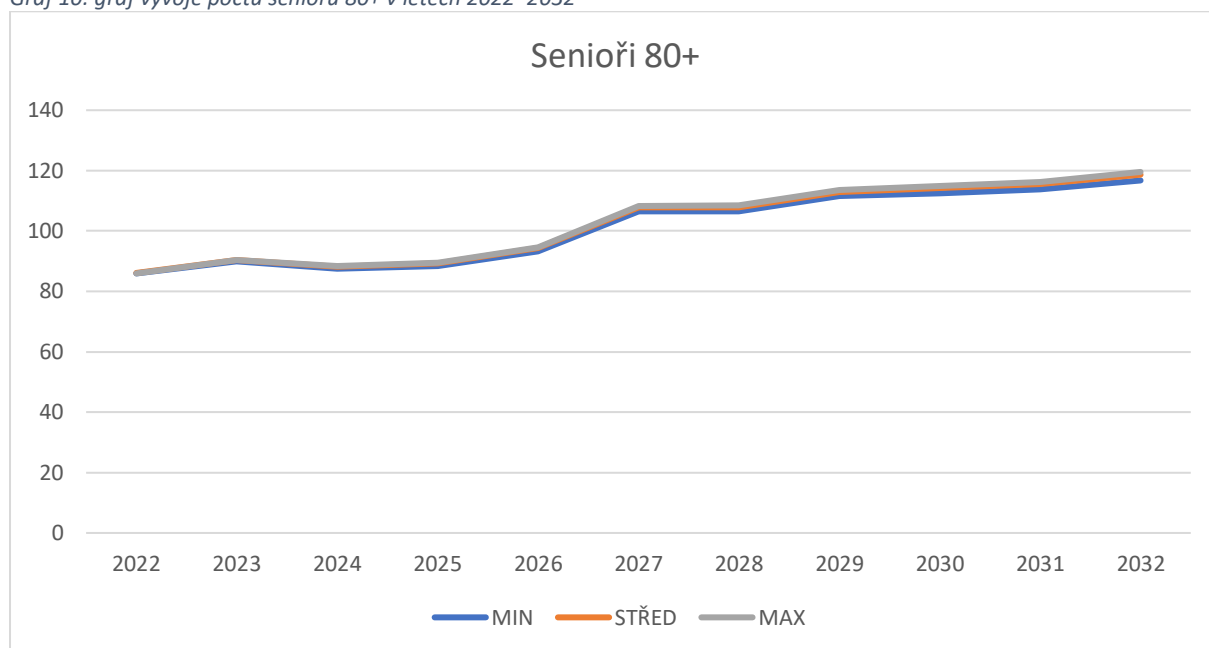
Prognóza vývoje obyvatelstva obce Nižbor na období 2023–2032

Tabulka 20: Nárůst počtu seniorů 80+ do roku 2032

senioři 80+	MIN	STŘED	MAX
2022	86	86	86
2023	90	90	90
2024	88	88	88
2025	88	89	89
2026	93	94	95
2027	107	108	108
2028	107	108	108
2029	112	113	114
2030	113	114	115
2031	114	116	116
2032	117	118	120

Zdroj: vlastní výpočty

Graf 10: graf vývoje počtu seniorů 80+ v letech 2022–2032



Zdroj: vlastní výpočty

Poznámky na závěr

Pro současnou (i veškeré další) demografickou prognózu hraje klíčovou roli migrace, tj. přistěhování mladých párů a rodin z měst.

V minulých letech obec Nižbor vykazoval trend zpomalování přírůstku obyvatel, dokonce v posledním sledovaném roce došlo k úbytku obyvatel. Z pohledu prognózy nelze zatím určit, zda úbytek je ojedinělý a v dalších letech dojde opět k mírnému nárůstu počtu obyvatel nebo počet obyvatel bude nadále ubývat. Je potřeba v příštích letech sledovat trend a případně začít více pracovat i s minimální prognózou, která počítá s mírným úbytkem obyvatel. Lze stručně říci, že obec je „na hraně“.

Při interpretaci výsledků prognózy je potřeba mít na paměti, že prognostické závěry jsou specifickým druhem kvalifikovaných odhadů. Mají pravděpodobnostní charakter a jsou zatíženy větší či menší mírou neurčitosti. S vědomím této skutečnosti je potřeba s nimi pracovat.

Při interpretaci výsledků prognóz je současně nezbytné mít kromě všeobecné neurčitosti na paměti také skutečnost, že přesnost a tím spolehlivost výsledků výrazně klesá s časem. Zároveň s ohledem na početní velikost prognózované populace a konkrétní informační podmínky, v nichž prognózování probíhalo, doporučujeme považovat většinu zde uváděných odhadů za orientační. Prognózy obecně jsou navíc odhadem nanejvýš pravděpodobného vývoje právě a pouze v době svého vzniku a nemohou být spolehlivější než statistická data. Proto musí být populační prognózy podle základních pravidel prognostiky pravidelně aktualizovány, aby si zachovaly svoji informační hodnotu.

Seznam tabulek, grafů, obrázků a zkratk

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet obyvatel obce v letech 2010–2021.....	7
Tabulka 2: Věkové rozložení obyvatelstva podle tří hlavních věkových skupin k 31.12.2021 .	10
Tabulka 3: Věkové rozložení obyvatelstva podle tří hlavních věkových skupin k 31.12.2021 .	11
Tabulka 4: Pohyb obyvatel v obci.....	12
Tabulka 5: Relativní pohyb obyvatel – Počet událostí na 1000 obyvatel.....	12
Tabulka 6: Podrobnější odhad nové výstavby v následujících letech dle informací od zadavatele a Územního plánu.....	14
Tabulka 7: Vývoj počtu obyvatel obce do roku 2032.....	17
Tabulka 8: Pětileté věkové skupiny obyvatelstva v porovnání let 2021 a 2032.....	20
Tabulka 9: Hlavní věkové skupiny obyvatelstva v porovnání let 2021 a 2032.....	21
Tabulka 10: Vývoj počtu 2letých dětí v letech 2022–2032.....	23
Tabulka 11: Vývoj počtu 3-5letých dětí v letech 2022 - 2032.....	24
Tabulka 12: Počet dětí v roce 2032 – střední varianta.....	25
Tabulka 13: Počet dětí v roce 2032 - vysoká varianta.....	25
Tabulka 14: Vývoj počtu 6-10letých dětí v letech 2022–2032.....	27
Tabulka 15: Vývoj počtu 11-14letých dětí v letech 2022–2032.....	28
Tabulka 16: Počet dětí 6–14 v roce 2032 – střední varianta.....	29
Tabulka 17: Počet dětí 6–14 v roce 2032 – vysoká varianta.....	29
Tabulka 18: Nárůst počtu seniorů do roku 2032 – střední varianta.....	30
Tabulka 19: Nárůst počtu seniorů 65+ do roku 2032.....	31
Tabulka 20: Nárůst počtu seniorů 80+ do roku 2032.....	32

Seznam obrázků

Obrázek 1: Obec Nižbor.....	4
Obrázek 2: Obec Nižbor.....	4
Obrázek 3: MŠ Sluníčko Nižbor.....	22
Obrázek 4: ZŠ Nižbor.....	26

Seznam grafů

Graf 1: Počet obyvatel obce v letech 2010–2021	8
Graf 2: Demografická struktura obyvatel obce 2012 x 2021	9
Graf 3: Vývoj počtu obyvatel obce do roku 2032.....	18
Graf 4: Demografická struktura obyvatel obce – porovnání roku 2021 a 2032	19
Graf 5: Vývoj počtu 2letých dětí v letech 2022–2032	23
Graf 6: Vývoj počtu 3-5letých dětí v letech 2022 – 2032	24
Graf 7: Vývoj počtu 6-10letých dětí v letech 2022–2032.....	27
Graf 8: Vývoj počtu 11-14letých dětí v letech 2022–2032.....	28
Graf 9: graf vývoje počtu seniorů 65+ v letech 2022–2032	31
Graf 10: graf vývoje počtu seniorů 80+ v letech 2022–2032	32

Seznam zkratk

ČSÚ – Český statistický úřad
KN – Katastr nemovitostí
MŠ – mateřská škola
MV ČR – Ministerstvo vnitra ČR
PID – Pražská integrovaná doprava
RD – rodinné domy
SLDB – sčítání lidu, domů a bytů
SV – bydlení smíšené venkovské
tis. – tisíc
ÚP – územní plán
ÚPO – Územní plán obce
ZŠ – základní škola